

ČESKÁ REPUBLIKA

Česká školní inspekce

Pardubický inspektorát - oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Mateřská škola Slunečná, Vysoké Mýto

Slunečná 220, 566 01 Vysoké Mýto

Identifikátor školy: 600 104 061

Termín konání orientační inspekce: 22. - 24. října 2001

Čj.	105 278/01-401
Signatura	oj5av103

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Mateřská škola (dále jen MŠ) byla původně závodním společným zařízením jeslí a mateřské školy Karosy Vysoké Mýto. Provoz zde začal v roce 1968. V roce 1991 byly zrušeny jesle a MŠ byla bezúplatně převedena do majetku Města Vysoké Mýto. MŠ je areál pavilónového typu nacházející se uprostřed rozlehlé zahrady. V provozu je pět tříd, 2 jsou prázdné. V tomto školním roce je zapsáno 103 dětí, z toho 12 je umístěno ve speciální třídě pro děti s vadami řeči. V I. třídě je zařazeno pouze 16 dětí, neboť zde jsou k docházce přijaty 3 děti mladší tří let. Ostatní třídy jsou naplněny do počtu 25 dětí. Všechny jsou věkově heterogenní. Součástí mateřské školy je školní jídelna (dále jen ŠJ), která se nachází v hospodářském pavilonu. Jídlo se odtud rozváží do přípravných kuchyní u jednotlivých tříd. MŠ zajišťuje stravování pro děti a personál MŠ Slunečná a MŠ Pivovarská, Vysoké Mýto. Hospitační činnost proběhla ve III. a VI. třídě, dílčí vzdělávací aktivity byly dále hospitovány v I. a II. třídě.

MŠ není právním subjektem. Zakládací listina z 13. prosince 1995 není aktualizována dle současných právních předpisů.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ

Řízené činnosti

Vzdělávací program MŠ se řídí Programem výchovné práce pro jesle a mateřské školy, čj. 33 483/83-201. V MŠ je využívána jeho modifikovaná verze v měsíčním rozpracování. Na základě tohoto dokumentu vypracovávají učitelky týdenní tematické plány. Námětově témata navazují na změny probíhající v přírodě i na aktuální události v životě školy nebo třídy. V I. třídě u nejmladších dětí jsou zvolena témata náročná, náměty nejsou zpracovány přiměřeně věku dětí. V týdenních plánech jsou obsaženy všechny vzdělávací složky, nejsou však u nich plánovány úkoly. Motivačně na sebe jednotlivé vzdělávací činnosti navazují, chybí propojení vycházející z přirozených logických souvislostí a širšího situačního kontextu.

Učitelky v MŠ splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti. Všechny mají dlouholetou pedagogickou praxi. Ve speciální třídě pracuje učitelka, která je absolventkou Vyšší střední školy pedagogické v Litomyšli - oboru speciální pedagogika volného času, druhá absolvovala kurz pro vzdělávání logopedických pracovníků. Odbornou a metodickou způsobilost výuky hry na zobcovou flétnu si doplnilo 5 učitelek. Souběžné působení učitelek je využíváno na dobu, kdy probíhají zájmové kroužky. Zcela nedostatečné je ve speciální třídě.

Prostorové podmínky tříd jsou příznivé. Poskytují dostatek prostoru pro realizaci vzdělávacího programu. Všechny třídy jsou vybaveny novými dětskými stoly a židlemi. Vybavenost učebními pomůckami a materiálem je dostačující. Dětem jsou volně přístupné pouze částečně, některé jsou vzhledem ke svému uložení zcela nedostupné. Ve třídách je pro umělé osvětlení používáno žárovek, které nedostatečně osvětlují prostory.

Organizaci činností v MŠ formálně vymezuje režim dne. Stanovuje dostatečnou dobu pobytu venku, není určena doba podávání dopolední svačiny. Jídlo bylo k dispozici od 8:00 h, ale fakticky probíhala svačina až v 8:45 nebo v 9:00 h. Tříhodinové intervaly mezi stravováním byly v reálném průběhu dodrženy. Denní režim je v dopoledním čase rozvržen do širších, časově-organizačních bloků, čímž jsou vytvořeny podmínky pro realizaci pružného a variabilního denního programu. Tato možnost však byla využívána minimálně, naopak průběh činností byl často doprovázen prostoji a čekáním dětí. Ve III. třídě byl denní režim rozdělen do pevných časových úseků. Naplánovaných činností se účastnil vždy celý kolektiv dětí. Přílišná organizovanost měla za následek setrvávání dětí v nucené nečinnosti, kterou provázely dílčí

projevy nekázně a častější napomínání ze strany učitelek. Podmínky pro realizaci pitného režimu jsou vytvořeny. Nápoj byl od ranních hodin k dispozici, avšak nebyl cíleně vytvářen návyk průběžného pití ani dodržování dohodnutých hygienických pravidel (oplachování použitých hrnečků). Ve všech prostorách školy je udržována čistota. Dekorace a výzdoba prostor je střídá, na chodbách chudá, zastaralá, často bez nápaditosti. Výjimku tvoří speciální a V. třída.

Hlavní řízené činnosti v VI. třídě probíhaly frontálně, dílčí nabídka aktivit v průběhu spontánních činností měla formu skupinovou nebo individuální. Všechny činnosti byly uvedeny motivací. Učitelka dokázala upoutat zájem dětí pomocí maňásků, pomůcek i dramatické hlasové modulace. Její vystupování bylo klidné, vstřícné. Případná nedorozumění či nevhodné projevy mezi dětmi řešila s pedagogickým taktem i s důrazností. V pohybových činnostech byl plněn relaxační a zdravotní cíl. Cvičení bylo dynamické, radostné. Jeho účinnost byla snížena nesprávným prováděním zdravotních cviků, které učitelka nedostatečně opravovala i nevhodnou obuví u některých dětí. Pro literární výchovu byla zvolena nevhodná forma. Krátké situační etudy improvizacího charakteru byly statické, místo slovní improvizace šlo o deklamaci textu. Změnou formy organizace, zařazením říkadel s pohybem, dostaly činnosti spád, děti byly opět zaujaty a účastnily se se zájmem.

Řízená činnost ve III. třídě s úkolem z pracovní výchovy probíhala se skupinou dětí současně se spontánními činnostmi. Pro děti byl předem připravený dostatek vhodného materiálu a dobře promyšlená organizace umožňovala aktivní zapojení celé skupiny. Motivačním faktorem byla návaznost na prožitky z pobytu venku a přitažlivě zvolená forma. Pracovní postup byl dětem sdělený srozumitelně, učitelka nenásilně v průběhu připomínala dohodnutá pravidla, upevňovala pracovní návyky a zapojovala děti do úklidu. Dětem byl poskytnutý dostatečný časový prostor pro pracovní činnost, množství připraveného materiálu umožňovalo v případě jejich zájmu opakování činnosti. V průběhu aktivity děti i učitelka komunikovaly otevřeně a bez zábran. Tělovýchovná činnost byla zařazená po klidových aktivitách. Složení pohybových prvků nevedlo ani k cíli relaxačnímu (málo dynamické), ani si nekladlo za cíl účinek zdravotní (malá četnost opakování cviků a jednostranné zaměření na svalové skupiny). Zvolená metoda plně nerespektovala pedagogické podmínky, kdy kolektiv dětí je tvořený z velké části živějšími chlapci. Těm nabídnutá činnost nekompenzovala potřebu pohybového vyžití. Pohybové prvky, které měly značně taneční charakter, je nezaujaly a docházelo k výrazné nekázni. Jako tělovýchovné náčiní byly použity šátky, které si děti donesly z domova. Jejich velikost ztěžovala manipulaci, a tím docházelo i k nesprávnému provádění cviků. Učitelka individuálně dětem pomáhala při cvičení se šátky i při realizaci některých tanečních pohybů.

Organizace stolování v VI. třídě vytváří podmínky pro rozvoj sebeobslužných činností. Ve III. třídě měla naopak za následek vytváření delších prostojů, pasivní čekání. Převažovalo obsluhování dětí buď ze strany „služby“ nebo učitelky. Při obědě bylo z projevů dětí patrné, že nejsou dána pevná pravidla, bez zjevného důvodu docházelo ze strany učitelek k jejich změnám. V navštívených třídách v době dopolední svačiny neměly děti možnost zvolit si velikost porce. Estetice a čistotě při stolování byla věnována patřičná pozornost.

Spontánní činnosti

V krátkodobých tematických plánech není spontánní činnost cíleně plánována. Rozvoj hodnotových orientací a postojů se v plánech objevuje namátkově. Cíle osobnostního rozvoje dětí jsou obecně stanoveny v Ročním plánu školy.

Prostory tříd nabízí dostatek místa pro tvořivé hry, spontánní pohybové aktivity a další činnosti. Pro námětové hry jsou zřízeny hrové koutky, kterým ale chybí nápaditost a podnětnost. Nevhodné umístění některých z nich, např. u vchodu do třídy, přímo zabraňuje

jejich rozvinutí. Další koutky jsou umístěny podél stěn, nečlení prostor tříd, nevytváří zákoutí poskytující dětem při hře soukromí. Třídy nemají charakter dílny, přímá nabídka hraček a učebního materiálu byla zřetelná pouze ve speciální třídě. Přestože třídy jsou dostatečně velké, tak v důsledku nepromyšleného uspořádání nemohou být výsledky některých dětských činností rozvíjeny v delším časovém sledu, denně se uklízí. Děti mají k dispozici dostatek drobných hraček a stavebnic, chybějí stavebnice větších rozměrů. Vybavení školy je pravidelně doplňováno a obměňováno.

Ve třídách panovala příjemná atmosféra. Děti si hrály ve skupinách, rozvíjely námětové hry, které doprovázely bohatou a bezprostřední komunikací. Ve VI. třídě vytvářely z barevných listů pestrobarevné fantazijní kompozice, které doprovázely vysvětlením. Motivace spontánních činností vycházela z vnitřních potřeb dětí, motivačně působila též připravená nabídka různých aktivit. Děti měly možnost volby hraček i místa. Hru dokázaly rozvinout, ale ne vždy u ní vydržet delší dobu. Pokud se učitelka nestala přímým účastníkem hry nebo děti nesledovala z povzdálí, tak brzy končily nebo hru rozvíjely nežádoucím směrem. Příčinou bylo, že nabídnutá výtvarná činnost vyžadovala její přítomnost a nezbýval vždy dostatek času sledovat a rozvíjet spontánní činnosti ostatních. Ve speciální třídě měly spontánní činnosti klidný průběh, což bylo dáno jednak nižším počtem dětí, tak volbou činností (stolní hra). Učitelka se do ní zapojila, sledovala dodržování pravidel, rozvíjela dětské hovory. Speciální individuální práce s dětmi byla přerušena po příchodu tělesně postiženého dítěte, kterému učitelka věnovala maximální pozornost.

Ve III. třídě probíhaly souběžně volné hry a řízená činnost. Děti ke spontánní činnosti využívaly celého prostoru třídy, podle vlastní volby si půjčovaly buď volně dostupné hračky a učební pomůcky, nebo ty, které jim poskytla učitelka. Skupinu dětí, která se zabývala námětovou hrou rozestavěnou v prostoru, učitelka stimulovala poskytnutím doplňujících pomůcek a verbálním projevem. Část dětí se věnovala individuálním stolním hrám u stolečků, několik děvčat neprojevovalo soustředěný zájem o žádnou činnost. Tuto skupinu učitelka neúčinně a spíše formálně motivovala. Ve třídě však převažovala aktivní herní atmosféra. Hry byly ukončeny sice vlídně a bez přímého příkazu, ale automaticky pro všechny děti. V důsledku uspořádání třídy musely děti všechny rozestavěné hry zrušit.

Obsah spontánních činností v I. třídě plně vycházel z pedagogických podmínek - děti měly možnost volby hry podle vlastního zájmu. Učitelka pružně reagovala na změnu v soustředěnosti dětí a přijala námět další činnosti, který vycházel od dětí. Respektovala zájem dětí o účast při nabídnuté činnosti.

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání ve sledované oblasti

Plánování vzdělávacích činností je průměrné.

Podmínky personální jsou velmi dobré, psychohygienické jsou průměrné. Materiální podmínky s přihlédnutím k umístění hraček, pomůcek a uspořádání prostoru jsou pro řízené a spontánní činnosti průměrné, v I. třídě pouze vyhovující.

Organizace, formy a metody řízených byly průměrné, spontánních činností velmi dobré. Motivace a hodnocení řízených a spontánních činností bylo velmi dobré. Interakce a komunikace v řízených činnostech byly průměrná, ve spontánních velmi dobrá.

Celková kvalita vzdělávací činnosti je průměrná.

HODNOCENÍ PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ

Plánování

Ředitelka má zpracován Pracovní plán školy pro školní rok 2001/2002 (dále roční plán). V jeho úvodu je stručně přiblížena orientace předškolní výchovy a základní principy vzdělávací činnosti vycházející z osobnostního pojetí předškolní výchovy. Jsou stanoveny dva dlouhodobé cíle v oblasti vzdělávání. Jejich obsah je konkretizován řadou dílčích úkolů a prostředků. Součástí procesu plánování je každoroční zpracování analýzy vzdělávací činnosti. Hodnocení školního roku 2000/2001 je však zpracováno v obecně rovině. U dílčích úkolů je pouze konstatováno, že se je dařilo či nedařilo plnit, ale bez hledání příčin. Zcela absentují výsledky a hodnocení práce ve speciální třídě. Přestože součástí stanovených cílů je naplánována zpětná vazba, nedochází k důslednému vyhodnocování úkolů.

Organizování

MŠ zabezpečuje celodenní provoz od 6:30 do 16:30 h. Pracuje zde 10 pedagogických pracovníků na celý pracovní úvazek. Sníženou míru povinností výchovné práce vyplývající z funkce mají ředitelka a zástupkyně. Rozpisem služeb učitelek je stanoven ve všech třídách shodný nástup v 6:30 h, výjimka je ve II. třídě, kde provoz začíná v 7:00 h. Odpolední provoz je v jednotlivých třídách do 15:30 h, poté je do závěrečné doby otevřena pouze jedna třída. Neefektivní je rozvržení služeb ve speciální třídě. Nedostatečné zajištění souběžného působení učitelek (jedna má sníženou míru povinností přímé výchovné práce) omezuje individuální speciální činnost.

Obecné povinnosti všech pracovníků jsou vymezeny ve Vnitřním řádu MŠ pro personál. Některá ustanovení jsou neúplná, nejasná. Další povinnosti mají stanoveny s různou mírou konkrétnosti v pracovních náplních. V MŠ byla zaměstnavatelem jmenována zástupkyně ředitelky. Z předložené dokumentace není zřetelné koho řídí, kontroluje a hodnotí.

„Vnitřní řád pro rodiče“ stanovuje řadu povinností pro rodiče a pouze jedno právo, a to možnost konzultace s ředitelkou v určený den. Jaké je právo rodičů na informovanost ohledně obsahu vzdělávacího procesu či projevů jejich dítěte není určeno. V šatnách prostřednictvím nástěnky jsou rodiče seznamováni s výsledky výtvarných prací dětí a s texty některých říkadél či písniček. V hodnocení školního roku 2000/2001 je sice konstatováno, že v příštím období je nutné spolupracovat s rodiči na bázi partnerství, ale není zřejmé jakou formou a od kdy.

MŠ vede povinnou dokumentaci v souladu s § 45b odst. 1a zákona ČNR č. 76/1978 Sb., o školských zařízeních, ve znění pozdějších předpisů. Evidence dětí je vedena prostřednictvím přihlášek do MŠ, evidenční listů, rozhodnutí o přijetí do MŠ a přehledu docházky.

Vnitřní informační systém školy má daná pravidla. S došlými materiály jsou pracovníce seznamovány okamžitě, což potvrzují podpisem. Dále jsou však tyto materiály uschovány v ředitelně, kam mají pracovníce volný přístup, ale materiály jsou dostupné jen na vyžádání. Se zprávami od zaměstnavatele a jiných subjektů jsou učitelky seznamovány na pedagogických poradách. Konání provozních porad není doložitelné. Přestože se jedná o rozlehlý areál předškolního zařízení, třídy nejsou telefonicky propojené. Jediná telefonní linka je v ředitelně v hospodářském pavilonu. Pro rychlé a naléhavé informování je toto řešení nedostatečné.

Škola každoročně organizuje pro nejstarší děti plavecký kurz, dále nabízí činnost v pěveckém souboru Karosáček, který má již dlouholetou tradici a ve své činnosti dosahuje vysoké úrovně. Vedení kroužku je zajišťováno pedagogickými pracovníky MŠ. Dětem s vadami řeči umístěných v běžných třídách je poskytována odborná speciální péče. V MŠ probíhá výuka

anglického jazyka, který vede lektorka z jazykové agentury. MŠ se účastní kulturního a společenského života ve městě. Prezentuje se prostřednictvím vystoupení pěveckého souboru, výtvarných výstav, článků do regionálního zpravodaje aj.

Vedení a motivování pracovníků

Učitelky jsou seznamovány se všemi nabídkami vzdělávacích akcí formou přečtení proti podpisu a následně jsou materiály uloženy v ředitelně. Ředitelka respektuje volbu a zájem učitelek. Je dodržována zásada, že jedna učitelka absolvuje vždy uzavřený cyklus. V ročním plánu je stanovena povinná odborná literatura k prostudování a dále tituly doporučené. V plánu pedagogických porad není počítáno s odbornou diskuzí při plnění tohoto úkolu, s jeho využitím pro další zkvalitnění práce. MŠ má velmi dobře vybavenou učitelskou knihovnu, převážná část novějších publikací je umístěna v ředitelně. Ředitelka si vede přehled, jakou vzdělávací akci učitelky navštívily a o výši čerpání finančních prostředků.

Kritéria pro poskytování osobního hodnocení a mimořádných odměn jsou vypracována v souladu se zákonem č. 143/92 Sb., o platu a odměně za pracovní pohotovost v rozpočtových a v některých dalších organizacích a orgánech. S kritérii, které jsou trvale uloženy v ředitelně, byly prokazatelně seznámeny na poradě pouze pedagogické pracovnice.

Kontrolní mechanismy

Oblast kontrolní činnosti je součástí ročního plánu, jsou stanoveny konkrétní cíle. Kontrola provozu probíhá každodenně. O jeho stavu a úrovni má ředitelka dostatek informací. V sešitu kontrol jsou zaevidovány zjištěné nedostatky i jejich odstranění. Ke kontrole vzdělávací činnosti jsou využívány hospitace, krátkodobé vstupy do tříd, kontrola pedagogické dokumentace a rozhovory s učitelkami. Z hospitací jsou vedeny zápisy, z kterých vyplývá, že pouze některé hospitace jsou cílené a doplněné o doporučení k dalšímu postupu v pedagogické práci. Informace v této podobě jsou pouze částečně relevantním podkladem pro průběžné vyhodnocování stanovených pedagogických záměrů.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Podmínky vzdělávání ve sledovaných jevech - plánování, organizování, vedení a motivování pracovníků, - jsou průměrné, kontrolní mechanismy jsou velmi dobré.

Celkové hodnocení podmínek vzdělávání je průměrné.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Rozhodnutí Školského úřadu v Ústí nad Orlicí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení ze dne 26. března 1996, čj. 43/96-Ži-02
2. Zakládací listina MŠ Slunečná, Vysoké Mýto z 13. prosince 1995
3. Výpis ze sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení – poslední aktualizace k 19. říjnu 2000
4. Rozhodnutí o výjimce z počtu dětí ve třídě z 26. června 2001
5. Výkaz o mateřské škole Škol (MŠMT) V 1-01 k 30. září 2001
6. Roční plán školy pro školní rok 2001/2002, včetně Hodnocení šk. roku 2000/2001

7. Týdenní tematické programy - I., II., III. a VI. třídy
8. Přehled výchovné práce - I., II., III. a VI. třídy
9. Denní režim MŠ
10. Evidence dětí (přihlášky do MŠ, evidenční listy, rozhodnutí o zařazení do předškolního zařízení, přehled docházky), pedagogická dokumentace ve speciální třídě
11. Personální dokumentace, pracovní náplně
12. Vnitřní řád MŠ pro personál
13. Vnitřní řád MŠ pro rodiče
14. Záznamy z pedagogických porad
15. Sešit kontrol - školní rok 2000/2001 a 2001/2002
16. Zápisy z hospitací - školní rok 2000/2001 a 2001/2002
17. Inspekční zpráva O-10-05/9697-134

ZÁVĚR

Poslední orientační inspekce se uskutečnila v mateřské škole v měsíci dubnu 1997, inspekční zpráva čj. O-10-05/9697-134. Od té doby byla provedena v MŠ dílčí modernizace (rekonstrukce hygienických zařízení a šaten). V současné době probíhají opravy venkovních teras. V návaznosti na minulé inspekční zjištění lze konstatovat, že přetrvávají nedostatky ve funkčním uspořádání tříd a v přístupnosti hraček a učebních pomůcek dětem. Určitý posun nastal v tom, že byly stanoveny dlouhodobé záměry rozvoje školy, přetrvává absence funkční analýzy.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektorky:	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	PaedDr. Jaroslava Břízová	Břízová Jar., v. r.
Členka týmu	Marcela Toušovská	Toušovská, v. r.

V Ústí nad Orlicí dne 12. listopadu 2001

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 11. listopadu 2001

Razítko

Ředitelka školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Věra Pešinová

Pešinová V., v. r.
podpis

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů. Dle § 19 odst. 7 téhož zákona může ředitel(ka) školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Průměrný	Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň
Pouze vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.

Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Krajský úřad	2001-12-11	105 320/01-401
Zřizovatel	2001-12-11	105 321/01-401

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány.